[2024] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1056 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 447

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਬਨਾਮ

ਓਵੈਸ, ਅਮੀਨ @ ਚੈਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ.

(2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2668)

17 ਮਈ 2024

[ਐਮ.ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼* ਅਤੇ ਐਸ.ਵੀ.ਐਨ. ਭੱਟੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 - ਧਾਰਾ 103 - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਐਸਵੀਟੀ, 1989 - ਐਸਐਸ 4 (1) (ਈ), 196-ਏ - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਐਸਵੀਟੀ, 1989 - ਧਾਰਾ 120-ਬੀ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ) ਆਰਪੀਸੀ, 2019 - ਪੈਰਾ 2 (13) - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 31.10.2019 ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 - ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1989 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ - ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਜੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 ਜਾਂ 2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 31.10.2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਸਿਰਫ 31.10.2019 ਤੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ 3 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 2019, ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 - ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸੀ

---

* ਲੇਖਕ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ

ਓਵੈਸ, ਅਮੀਨ @ ਚੈਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

20.09.2019 ਨੂੰ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ - 25.09.2019 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 31.10.2019 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ - ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ, ਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਸੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਖੇਤਰ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ - ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿੱਚ ਦ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਇਲਾਜਯੋਗ ਨੁਕਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਭੁੱਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਨ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ – ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਯੂ/ਐੱਸ. 120- ਬੀ, ਆਰਪੀਸੀ, 1989 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਦ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989। [ਪੈਰਾ 19, 20, 25, 31, 32, 34, 35]

ਜੰਮੂ & ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 - ਸ. 103 - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ) ਆਦੇਸ਼, 2019 - ਪੈਰਾ 2(13) - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਐੱਸਵੀਟੀ., 1989 - ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਿਆ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ - ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਖੂਹ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਆਰਡਰ, 2019 ਦਾ ਪੈਰਾ 2 (13) ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਸਮੇਤ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ, 2019 ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਨਿਬਰਨ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਨਿਬਾਰਨ ਚੰਦਰਾ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ **(1929) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1929, ਕਲਕੱਤਾ 754 - ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.**

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਐਸਵੀਟੀ, 1989; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973; ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਐਸਵੀਟੀ, 1989; ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ) ਆਰਡਰ, 2019; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908; ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ (ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1985

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ; ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਅਦਾਲਤ; ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ; ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ; ਮਨਜ਼ੂਰੀ; ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ; ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ; ਪੁਰਾਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ; ਰੀਟ੍ਰੋਸਪੈਕਟਿਵ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ; ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2668

ਜੰਮੂ ਵਿਖੇ ਜੰਮੂ ਵਿਖੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.04.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2020 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.ਏ (ਡੀ) ਨੰਬਰ 11 ਵਿੱਚ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸੂਰਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਰਾਜੂ, ਏਐਸਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਰਦਿਆਲ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੈਰਿਕਾ ਐਸ ਰਾਜੂ, ਰਾਘਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਘਡੇ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਇਕਬਾਲ ਖਾਨ, ਡੀ ਮਹੇਸ਼ ਬਾਬੂ, ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਪਿਨਾਕੀ, ਧਨੇਸ਼ਵਰ ਗੁਡਾਪੱਲੀ, ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਮੱਲਿਕਾ ਦਾਸ, ਅੰਬਰ ਜੈਨ, ਦੇਵਜੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਐਮ.ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।
2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਜੰਮੂ ਵਿਖੇ ਜੰਮੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ

ਓਵੈਸ, ਅਮੀਨ @ ਚੈਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਅਪੀਲ (ਡੀ) ਨੰਬਰ 11/2020 ਮਿਤੀ 27.04.2021 ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਆਈ.ਏ.) (ਤੀਜੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ) ਜੰਮੂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਐਸਵੀਟੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 411 ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਯੂਏਪੀਏ, 1967" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ 1989") ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਵੀ.ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਮਹੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

<u>ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ</u>

4. ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 39/2019 ਵਿੱਚ ਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307, 120-ਬੀ, 121, 121-ਏ ਅਤੇ 124-ਏ, ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 15, 16, 18 ਅਤੇ 20 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ 12.04.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 15.03/2019/ਐਨਆਈਏ/ਜੇਐਮਯੂ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 20.09.2019 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਰਾਮਬਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1989 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਅਤੇ 196-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨਆਈਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 20.09.2019 ਦੀ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 25.09.2019 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306, 309, 307, 411, 120-ਬੀ, 121, 121-ਏ ਅਤੇ 122, ਯੂਏਪੀਏ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 16, 18, 20, 23, 38 ਅਤੇ 39, ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ (ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1985 ਵਿੱਚ, ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਸੈਂਟਰੋ ਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ (ਸੀਆਰਪੀਐਫ) ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ 'ਤੇ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ, ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ।

7. ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 20.09.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) (ਈ) ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

8. ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 121, 121-ਏ ਅਤੇ 122 ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਬੀ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੋਈ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਾਕੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੋ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) (ਈ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

11. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 411 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ,

ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 121, 121-ਏ ਅਤੇ 122 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਅਤੇ 411 ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਡਵਾਂਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

12. ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **"ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973"** ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ।

13. ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **"ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1898**" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ:

<u>ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 4</u>

> **"4. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।** —(1) ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਵੇ: -
>
> xxx xxx xxx
>
> **<u>(ਈ) "ਸ਼ਿਕਾਇਤ"। – ""ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਾਣਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ, ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।</u>**
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

<u>ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196</u>

> **<u>"196. ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ-</u>**ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 171-ਐਫ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 6 ਜਾਂ 9-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 108-ਏ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 153-ਏ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 294-ਏ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 295-ਏ ਜਾਂ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ

"**196-ਏ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ।**

ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਰਣਬੀਰ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ।

(1) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 196 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

(2) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 195 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 196ਏ

ਧਾਰਾ 196ਏ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ-ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ,

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ

ਓਵੈਸ, ਅਮੀਨ @ ਚੈਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(1) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 196 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ,

(2) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਲਮੇਲ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 195 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) (ਈ) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਣਦਾ ਹੈ.

15. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ।

16. ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ,

ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਅਤੇ 196-ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਏ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019

18. ਅਸੀਂ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2019 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "**ਐਕਟ, 2019**" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 95

> **95. ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ - (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ 1 ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।**
>
> (2) ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ **ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।**
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ

ਓਵੈਸ, ਅਮੀਨ @ ਚੈਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਸਾਰਣੀ 1

"ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਸੈਕਸ਼ਨ 95 ਅਤੇ 96 ਦੇਖੋ)

ਸਾਰਣੀ 1

ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਕ੍ਰਮ ਸੰਖਿਆ	ਐਕਟ ਦਾ ਨਾਮ		ਸੈਕਸ਼ਨ/ਸੋਧਾਂ
1	ਆਧਾਰ (ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਟੀਚਾਬੱਧ ਸਪੁਰਦਗੀ) ਐਕਟ, 2016।		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2	ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
3	ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1909		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
4	ਟੀ ਐਚ ਈ ਏ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਟੀ ਆਰ ਏ ਟੀ ਆਈ ਓ ਐਨ ਏ ਐਨ ਡੀ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996.		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5	ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1988		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6	ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1890		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
8	ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908।		ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
9	**ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973।**		**ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।**

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਸਾਰਣੀ 3

ਸਾਰਣੀ 3

ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਕ੍ਰਮ ਸੰਖਿਆ	ਐਕਟ ਦਾ ਨਾਮ	ਐਕਟ/ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ.
1.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2002	XXXVIII ਦੇ 2002
2.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1997	XXVI ਦੇ 1997
3.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1962	XXI ਦੇ 1962
4.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨਿਯਮ ਐਕਟ, 1997	XXXVI ਦੇ 1997
5.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਨੰਦ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1954	ਨੌਵਾਂ ਦੇ 2011
6.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਸ਼ੂ ਰੋਗ (ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1949	XV ਦੇ 2006
7.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਮਾਲਕੀ ਐਕਟ, 1989	ਆਈ ਦੇ 1989
8.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1997।	XXXV ਦੇ 1997
9.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਆਹ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1942	ਤੀਜਾ ਦੇ ਸਵ. 1999
10.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1959	XXVI ਦੇ 1959
11.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੈਂਕਰ ਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1920	ਛੇਵਾਂ ਦੇ 1977
12.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਮਨਾਹੀ) ਐਕਟ, 2010	ਵੀ ਦੇ 2010

13.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਇਲਰ ਐਕਟ, ਸੰਵਤ, 1991।	ਚੌਥਾ ਦੇ ਐੱਸ. ਵੀ. ਟੀ. 1991
14.	ਬੋਧੀ ਪੋਲੀਐਂਡਰਸ ਵਿਆਹ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1941।	ਦੂਜਾ ਦੇ 1998
15.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਸ਼ੂ ਉਲੰਘਣਾ ਐਕਟ, 1920।	ਸੱਤਵਾਂ ਦੇ 1977
16.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1989।	XIV ਦੇ 1989
17.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚਿਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 2016।	ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ ਦੇ 2016
18.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਈਸਾਈ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਐਕਟ, 1957।	ਤੀਜਾ ਦੇ 1957
19.	ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿਨੇਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਐਕਟ, 1933।	XXIV ਦੇ 1989
20.	ਕੋਡ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਸੰਵਤ 1977।	ਐਕਸ ਦੇ ਸਵ. 1977
21.	**ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, ਸੰਵਤ 1989।**	**XXIII ਦੇ ਸਵ. 1989**

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਐਕਟ, 2019 31.10.2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. ਐਸ.ਓ. 2889 (ਈ) ਮਿਤੀ 09.08.2019. ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 95 ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 31.10.2019 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

20. ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਟੇਬਲ 1 ਅਤੇ ਟੇਬਲ 3 ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਿਛਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਨੂੰ 31.10.2019 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ) ਆਰਡਰ, 2019 ਦੇ ਨਾਲ 2019 ਐਕਟ

21. ਅਸੀਂ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਨਰਗਠਨ (ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ) ਆਰਡਰ, 2019 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **"ਆਦੇਸ਼, 2019**" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪੈਰਾ 2 (13) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103

> **"103. ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ. (1) ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ:**
>
> ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
>
> (2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਹੁਕਮ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਆਰਡਰ, 2019 ਦਾ ਪੈਰਾ 2 (13)

> **"2. ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ**-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:-
>
> xxx xxx xxx
>
> **(13) ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ-**
>
> **(ਏ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼;**
>
> **(ਬੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ**
>
> **(ਸੀ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ; ਜਾਂ**

(ਡੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

22. ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ, 2019 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ।

23. ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਰਡਰ, 2019 30.10.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 31.10.2019 ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਆਰਡਰ, 2019 ਦਾ ਪੈਰਾ 2 (13) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਸਮੇਤ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਐਕਟ, 2019 ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਹੈ

25. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ. ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰਣੀ 3 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ (ਭਾਵ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989) ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸੀ।

26. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਾਬਤੇ ਯਾਨੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ 2 (13) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਰਡਰ, 2019 ਨੂੰ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ 1929 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਨਿਬਾਰਨ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਨਿਬਾਰਨ ਚੰਦਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਸਮਰਾਟ, 1929 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1929 ਕਲਕੱਤਾ 754.** ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 196ਏ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੇ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ:

> ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, ਆਈਪੀਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 384, ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 384/114, ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।** ਹੁਣ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 384, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 384 ਅਤੇ 384/114, ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 384 ਅਤੇ 384/114 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਐਸ.ਐਸ.384 ਅਤੇ 384/114, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੋਸ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਵਰਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। **ਐਸ.ਐਸ.384 ਅਤੇ 384/114, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 196-ਏ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।** ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ, ਜੇ ਇਹ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ

28. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਏਐਸਜੀ ਸ੍ਰੀ ਐਸਵੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ, 2019 ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ ਮਹੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ, 2019 ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 103 ਅਤੇ ਆਰਡਰ, 2019 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 2 (13) (ਡੀ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਪਏਗਾ।

<u>ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ</u>

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਨੂੰ 31.10.2019 (ਯਾਨੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ) ਤੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਐਕਟ, 2019 ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਵੀ.ਰਾਜੂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

31. ਐਕਟ, 2019 ਜਾਂ ਆਰਡਰ, 2019 ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਡਰ, 2019 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਲਈ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

32. ਪੈਰਾ 2 (13) ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ **ਨਿਬਾਰਨ ਚੰਦਰ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

33. ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ,

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

<u>ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ</u>

34. ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਲਾਜਯੋਗ ਨੁਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਰਾਮਬਨ ਦੁਆਰਾ 20.09.2019 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 25.09.2019 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਦਕਿ ਐਕਟ, 2019 ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 31.10.2019 ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਦਿਨ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਲਾਗੂ ਸੀ।

35. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਐਨਆਈਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 196-ਏ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਲਣਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

36. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016